

Rodna Gruda

Katarina Obranovič: Pri nas drugače misleče sistem zaduši

Katarina Obranovič: Those Who Think Differently Are Suffocated by the System

Objavljeno dne/Published on: 05.09.2013

Avtor članka/Article Author: Edita Žugalj, foto: osebni arhiv K. O.

Katarina Obranovič je kljub svoji mladosti več let preživela na različnih koncih sveta. Med drugim je živela v Kanadi, študirala v Veliki Britaniji, delala v Evropskem parlamentu v Bruslju, trenutno pa je v avstralskem Sydneyju, kjer pripravlja magisterij iz predmeta Mirovne študije.

Katarina Obranovič has, despite her young age, experienced different parts of the world, including living in Canada, studying in Britain, working at the European Parliament in Brussels, and she is currently in Sydney, Australia, where she is preparing for her master's degree in peace and conflict studies.

Katarina Obranovič s starši na podelitvi diplom na University of Birmingham

Od malega popotnica

Ko je bila Katarina stara sedem mesecev, se je s starši za nekaj let preselila v Kanado, pred vstopom v 1. razred osnovne šole pa so se vrnili domov. Ker je bila še majhna, se življenja v Kanadi ne spominja prav dobro, se je pa že takrat privadila na tuje. »Moja mama je več kot 20 let delala v tujini in me je že od malega navadila na to, da se novim razmeram hitro prilagodim. Bolj razmišljam o tem, kako se bom sploh kdaj kje ustalila, saj mi po enem letu v določeni državi postane že malo dolgčas in bi šla drugam,« v smehu pove sogovornica.

»Zdi se mi pomembno, da malo pokukaš čez plot, da vidiš, kaj se dogaja v sosednji vasi, mestu ali v tuji državi. A kjer koli že si, delati ali študirati je treba povsod, pomembna se mi zdi le oddaljenost od doma, družine, staršev. Čez kakšno leto ali dve se nameravam vrniti v Evropo, če mi uspe prepričati starša, da se mi pridružita, se pa morda tudi ne bom,« o svojih načrtih pove Katarina. Meni, da mladim koristi, če gredo v tujino, vidijo drugačen svet ter domov prinesejo nove izkušnje, znanje, vedenja. Tudi tam ni vse zlato, kar se sveti, a se lahko marsičesa naučiš, predvsem fleksibilnosti, ki jo pri nas pogreša.

Študij v Veliki Britaniji

Katarina je pristašica vseživljenjskega učenja, ne samo v akademski sferi, ampak v življenju nasploh. V tujini ji je vseč, da ni pomemben samo »papir,« ko začneš študirati ali iščeš službo, ampak tudi izkušnje. »Ko sem se vpisovala na fakulteto v Veliki Britaniji, jih niso zanimale samo moje ocene, ampak tudi, kaj sem počela izven šole – konjički, ustvarjalnost, način življenja. Po gimnaziji sem sicer najprej leto dni študirala na ljubljanski fakulteti za družbene vede, vedno so me namreč zanimali politika, mednarodni odnosi, vendar mi ni bil vseč način predavanj – profesorjev ne zanima, če poslušáš ali ne, se česa naučiš ali pa ne... Potem sem začela raziskovati možnosti za študij v angleško govorečih državah, prijatelji so mi povedali za tega v Veliki Britaniji, opravila sem izpite iz angleščine in šla,« o svoji študijski izkušnji pripoveduje Katarina. »Mlade je pogosto strah poskusiti, jaz pa sem menila, da se v najslabšem primeru vrnem s kovčkom domov.« V Sloveniji je do konca srednje šole šolski sistem odličen, meni Katarina, ponuja zelo široko izobrazbo in pogled na svet, na fakulteti pa tega ni več. Zato opaža, da, na primer, uslužbenci v javni upravi ali bankah na vprašanja izven svojega področja ne znajo odgovoriti. V Veliki Britaniji je na univerzi v Birminghamu (University of Birmingham) študirala evropsko politiko in politično ekonomijo; slednja se ji zdi še posebej pomembna, saj gresta ekonomija in politika z roko v roki. Poleg teh pa je imela še veliko drugih predmetov, tudi psihologijo.

Delo v Evropskem parlamentu

Med študijem si je Katarina zadala cilj, da bi delala v Bruslju. Na fakulteti je postala članica kluba študentov Conservative Future, s katerimi je organizirala obisk Evropskega parlamenta. Tam je spoznala britansko poslanko Jacqueline Foster, pri kateri je dobila pripravništvo – najprej za dva meseca, potem še redno službo z dveletno pogodbo. Sogovornica pove, da je sicer najprej poskusila pri slovenskih poslancih, a ji ni nihče niti odpisal. Kasneje, ko je v parlamentu že opravljala prakso, ji je bilo jasno, zakaj, saj so bili med slovenskimi pripravniki v glavnem sorodniki poslancev z vseh mogočih študijskih smeri, redko pa študentje evropske politike. Po tem se je Katarina odločila za magisterij v Avstraliji, služba pri britanski poslanki v Evropskem parlamentu pa jo še vedno čaka, če se bo kdaj želela vrniti. »Raje bi sicer delala za katerega od slovenskih poslancev in pomagala Sloveniji, vendar, če me ti nočejo, me bodo pa drugi marali!« smeje pravi Katarina.

Magisterij v Avstraliji

Tako kot za študij v Veliki Britaniji je tudi za magisterij v Avstraliji na fakulteti dobila štipendijo, ki jo vsako leto podelijo le štirim študentom z vsega sveta. Kljub temu mora, da lahko plača stanovanje in hrano, tudi delati – opravlja kar dve službi. Tri dni na teden dela kot pomočnica direktorja pri neprofitni organizaciji, dva dni pa v parlamentu za ministra za zadeve potrošnikov. Da je dobila slednje, je napisala in poslala kar precej prošenj. »Ker je pri tamkajšnjem študiju pomembna samoiniciativa in je predavanj bolj malo, lahko delam polni delovni čas. Čeprav so plače v Avstraliji precej višje kot v Sloveniji - za administrativno delo dobim približno 20 evrov na uro – pa so tudi stroški višji. Za enosobno stanovanje v študentskem domu sem plačevala skoraj 2000 evrov na mesec, zato sem se preselila v večstanovanjsko hišo, kjer si trije delimo trisobno stanovanje in so stroški pol nižji.«

Čeprav je Katarina Obranovič pogumno dekle z jasnimi cilji, pa pravi, da nikoli ne rine z glavo skozi zid. Preden se iz takega ali drugačnega razloga preseli na tuje, vedno razišče razmere v državi, možnosti za študij, štipendijo, delo ipd. Tudi oče in mama ji ves čas stojita ob strani, zdaj sta se že sprijaznila s tem, da bo še nekaj časa v tujini, vendar bi bila Katarina z veseljem doma, če bi bile razmere drugačne. »Kot edinka se čutim odgovorno, starša sta mi vedno pomagala in prihaja čas, ko se bodo stvari obrnile. Ampak, mislim, da bosta leto, dve še potrpele,« se namuzne Katarina.

Podoba Slovenije

V Avstraliji je spoznala tudi številne slovenske izseljence in njihove potomce, saj ima vsako večje mesto vsaj en slovenski klub, v Sydneyju pa sta celo dva. Prihod leta 2013 je pričakala s Slovenci v mestu Adelaide, v domačem vzdušju, kot pravi. Veseli jo, da tudi nove generacije avstralskih Slovencev gojijo slovensko kulturo, jezik in kulinariko. Katarina tudi pove, da jo mladi precej sprašujejo, kako je v Sloveniji, a jim tega ni enostavno razložiti. »Ljudje, ki so Slovenijo zapustili po drugi svetovni vojni ali prej, imajo v sebi še njeno nekdanjo podobo – vse je poceni, lepo, ko dobiš službo, je ne moreš izgubiti – in to prepričanje so prenesli tudi na svoje potomce. Medtem pa so se razmere v domovini precej spremenile. To jim težko pojasnim, saj ne sprejmejo nič, česar ne bi hoteli slišati o Sloveniji. Slovenci, ki živijo v tujini, kot na primer Slovenci v Bruslju, pridejo v domovino na dopust, tu si lahko marsikaj privoščijo, saj imajo precej višje plače, vabijo jih na intervjuje, počutijo se spoštovane – skratka, tu jim je lepo. Enako je z drugimi Slovenci po svetu, tudi z mano, ko pridem na dopust. Vse je cenejše, pri frizerki plačam tretjino zneska, ki bi ga v Avstraliji, enako je s kavo... Če pa tu živiš z delavsko plačo, je stvar precej drugačna.«

Katarina se zato ne čudi, da danes mladi Slovenci na tujem spet iščejo boljše življenje. Zdi se ji sicer pozitivno, da si tako naberejo izkušnje, a po tem bi jim morala Slovenija ponuditi kaj privlačnega, da bi se vrnili in jo obogatili z dodatnim znanjem. »Več znanja, študij in delo v tujini so pozitivne stvari in državi bi moralo biti v interesu, da te ljudi privabi nazaj, da uporabi njihove izkušnje in znanje. Tu pa država nekako zmrzne in ljudje ostajajo drugje. Človek gre vedno na boljše,« pravi Katarina. »Slovenija ima s svojimi naravnimi danostmi odlične priložnosti, nimamo pa primerne življenjskega standarda; to pa je, seveda, problem ljudi na visokih položajih. Dokler se tistim, ki so nakradli velikanske vsote, nič ne zgodi, malega človeka pa za malenkost takoj obsodijo, mladi najbrž v Sloveniji ne vidijo prihodnosti.« Rešitev vidi v reformi sodnega sistema, novih obrazih v politiki, ki ne bodo povezani s katerim od prejšnjih sistemov, ter v tem, da tudi drugače misleči mladi dobijo priložnosti.

Katarina v Evropskem parlamentu, Bruselj, 2012 **Katarina - Berlin**